

GAZETA LWOWSKA.

Z **Dodatkami** dziennym i tygodniowym, tudzież z **Rozmaitościami** co **Srody** kosztuje w prenumeracie: **Bez pocztą:** kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. **Z pocztą** kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. **W. A.** — Insercyja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacyje są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGŁĄD.

Monarchya Austriacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Szwecya i Norwegia. — Turcyja. — Doniesienia z ostatniej pocztą. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Obwieszczenie

C. k. ministerjum skarbu przyzwoliło reskryptem z dnia 5go czerwca 1859, liczbą 28.087-806, na wejście w układy z piwowarami za czas od 1. lipca lub 1. sierpnia 1859 do końca lipca 1860 w sposób próby.

Tym układom będą w ogóle rezultaty ostatniego roku administracyjnego (ze względem na zaszłe tymczasem lub spodziewane zmiany) i dotychczasowe przyrządzenia ruchu, tudzież dotychczasowe stopnie mocy zaprawy piwa, za podstawę służyć.

Pomnożenie lub powiększenie przyrządów ruchu lub podniesienie stopni mocy bez poprzedniego zawiadomienia i bez nowego układu w stosunku do zaprowadzonego powiększenia nie jest pozwolone, lecz ma być jako ukrócenie dochodów skarbowych karane.

C. k. komisaryaty straży skarbowej przedsięwzima z właścicielami browarów powiatu nadzorecznego, którzy się układać pragną, dotyczące pertraktacye i przedłożą takowe w drodze c. k. powiatowych dyrekeji skarbowych tutaj do rozstrzygnięcia.

Z c. k. krajowej dyrekeji skarbowej.

We Lwowie, dnia 18. lipca 1859.

Lwów, 21. lipca. Na wystawienie galicyjskiego korpusu ochotników wpłynęły w obwodzie stanisławowskim dalsze ofiary pieniężne, a mianowicie złożyli:

W powiecie Solotwińskim: a) kler, proboszczowie: ix. Ignacy Slepownon Łopatyński w Porohach 10 zł.; ix. Maksymilian Iwasik w Kryczce 4 zł.; ix. Leontyn Celewicz w Jabłonce 5 zł. 25 c.; ix. Jan Halikowski w Rakowie 5 zł. 25 c.; ix. Horocki w Rosólnie 2 zł. 10 c.; ix. Antoni Brzeziński w Głębokiej 2 zł. 10 c.; ix. Grzegorz Pasiecznicki w Kosmaczu 2 zł. 10 c.; ix. Xawery Kropilnicki w Sadowie 5 zł. 25 c.; ix. Jan Wieliczkowski w Solotwinie 10 zł.; ix. Piotr Taniackiewicz w Manastyrzanie 1 zł.; ix. Jan Grzybowski w Staruni 5 zł. 25 c.; ix. Alexander Terlecki w Hwoździe 1 zł. 5 c.; ix. Michał Gadziński w Bitkowie 2 zł. 10 c.; ix. Antoni Mogielnicki w Babczem 6 zł. 30 c.; ix. Łukasz Głowacki w Maniawie 1 zł. 64 c.; ix. Hilary Łukasiewicz w Mołotkowie 2 zł.; ix. Hipolit Winnicki w Solotwinie 1 zł.; ix. Jan Haralewicz w Żurakach 1 zł. b) Dominikalne okręgi Żurak i Staruni, właściciele przysiółków: Mich. Łozicki 6 zł. 30 c.; Barbara Bonasiewiczowa 4 zł. 20 c.; Franc. Zieliński 1 zł. 5 c.; Adam Brzeziński 3 zł. 15 c.; Ludwika Gzowska 4 zł. 20 c.; Aniela Kranz 1 zł.; konwent OO. Dominikanów 5 zł. 25 c.; Józef Knihinicki 1 zł. 5 c.; Anna Jaworska 1 zł. 5 c.; Grzeg. Zubik 1 zł. 5 c. c) Urzędnicy i słudzy: Michał Horwat przełożony powiatu 6 zł.; Szymon Bohosiewicz adjunkt pow. 3 zł.; Teofil Jarymowski aktuarysz pow. 1 zł. 5 c.; Jakób Fabiański kancelista pow. 2 zł.; Jan Konasiewicz kancelista pow. 2 zł.; Jan Martyniec dyurnista pow. 1 zł.; Piotr Ślizak zastępca woźnego 50 c.; Wincenty Buczyński pomochnik woźnego 50 c.; Jan Sokołowski pomochnik woźnego 1 zł.; Karol Jägermann poborca podatku 4 zł.; Atanazy Zajackowski kontrolor podatku 1 zł.; Stanisław Misztal woźny 50 c.; Józef Springer dyurnista 70 c.; Jan Steindl ferwalter kameralny 5 zł.; Jan Dylski kontrolor kamer. 1 zł.; Jan Gizowski pisarz kamer. 1 zł. 5 c.; Jan Kurzweil nadleśniczy kamer. 3 zł. 15 c.; leśniczowie kameralni: Franciszek Trampusch 2 zł.; Teofil Gadziński 2 zł. 10 c.; Karol Lustig 2 zł.; Maksymilian Kirschner 2 zł. 10 c.; Alojzy Maresch 1 zł.; gajowi kameralni: Wasyl Strutyński 1 zł. 5 c.; Roman Wintoniak 1 zł. 5 c.; Tymko Prymak 1 zł. 5 c.; Józef Manastyrzecki 1 zł. 5 c.; Olexa Pauluk 1 zł. 5 c.; Jan Pietruszewski ogrodnik 1 zł. 5 c.; Alexander Lachowski wegmeister 1 zł. 5 c.; Leopold Brenner oficyał kancelaryi 5 zł. 25 c. d) Cenniejsi mieszkańcy: Franciszek Szczepanowski właściciel domu 52½ c.; Franciszek Heiser chirurg 2 zł.; Maksymilian Schanzer fabrykant likworów 5 zł. 25 c.; pisarze gminy: Ignacy Wiszniowski 50 c.; Wojciech Zaorski 50 c.; Michał Janowicz 2 zł.; Jan Zwoniarz 2 zł. e) Gminy:

Babce 11 zł. 50 c.; Bogrówka 4 zł. 50 c.; Dzwiniacz 6 zł. 50 c.; Hwozd 22 zł. 50 c.; Kosmacz 9 zł. 50 c.; Krzywicz 9 zł. 50 c.; Manastyrzany 13 zł. 50 c.; Maniawa 9 zł. 50 c.; Markowa 10 zł. 50 c.; Mołotków 8 zł. 50 c.; Rakowiec 16 zł.; Rosólna z bania 14 zł.; gmina chrześcijańska Solotwiny 20 zł.; kahał żydowski Solotwiny 200 zł.; Zarzecz 14 zł.; Bitków 10 zł.; Hlebówka 6 zł. 50 c.; Cmielówka 6 zł.; Głęboka 12 zł.; Jabłonka 12 zł.; Kryczka 8 zł.; Porohy 18 zł.; Starunia 18 zł.; Żuraki 18 zł.; Jacykiewicz kowal 1 zł.

Sprawy krajowe.

(Straty walce pod Solferino. — Demonstracyja fregaty Impetueuse.)

Wiedeń, 19. lipca. Gazeta wiedeńska pisze: Ponieważ relacya o bitwie pod Solferino z dnia 24. czerwca, ogłoszona w urzędowym *Monitorze*, podaje, że francusko-sardyńskie wojska zdobyły w tym dniu 30 dział, z wielką liczbą wozów amunicyi i 4 chorągwie, a co niezgadza się z naszymi relacyami, zatem poczyniono w tym względzie dokładne śledztwo i jesteśmy w stanie podać wiernie prawdziwe straty poniesione w tym dniu:

I. W artyleryi i materyałach.

C. k. pierwsza armia zostawiła na polu bitwy: zupełnie zdemontowane 6funtowe działo z bateryi artyleryi konnej, zupełnie zdemontowany 7funtowy granatnik z bateryi artyleryi konnej, dwa zupełnie zdemontowane 6funtowe działa zwyczajne, i trzy 6funtowe zwyczajne działa, od dwóch z tych 6funtowych dział przyniesiono nawet lawety.

Dalej zostawiła ta armia lawetę 7funtowego zwyczajnego granatnika, lufę jednak zabrali nasi żołnierze i ocalili.

C. k. druga armia poniosła następującą stratę w materyale artyleryi: Cztery zwyczajne 6funtowe działa, z tych jedno zupełnie zdemontowane i bez lawety, siedm sześciofuntowych dział z bateryi konnej artyleryi, z tych jedno zupełnie zdemontowane, i jedno 12funtowe działo.

Ogólna strata w działach wynosi zatem 13 dział, z których cztery bez lawet a 6 zupełnie zdemontowanych.

Zresztą 8. korpus armii pieszej, stojący na przeciw sardyńskiej armii zostawił tylko 2 zupełnie zdemontowane działa bez lawet, które wliczone są do powyższej liczby ogólnej; według tego należy sprostować podanie, że piemontka armia zdobyła pięć dział. Oraz można utrzymywać stanowczo, że zdobyte działa użyteczne, nie ustawały do ostatniej chwili częstować nieprzyjaciela zgubnym ogniem karaczym.

Liczba utraconych wozów składa się z 15 wozów amunicyi i 4 jaszczków o dwóch kołach; między temi były cztery wozy także zupełnie zdemontowane.

II. Straty w chorągwiach.

W sprzeczności z wyliczeniem czterech zdobytych chorągwi, utracono w tej bitwie jedną tylko chorągiew. Ponieważ chorągwie niosą w potyczce rozwinięte przed wojskiem, a każdy batalion posiada własną swoją chorągiew, łatwo się da wytłumaczyć ta strata tem bardziej, że często przychodziło do ręcznego starcia. Francuscy żołnierze opowiadali nam, że na polu bitwy znaleziono kilka cyratowych pokrowców z chorągwi i te miano za chorągwie.

Oraz zapewniają, że wojska, przy których każdy pułk jednego tylko posiada orła, odsyłają go przy rozpoczęciu potyczki do rezerwy; złąd pochodzi, że francuski orzeł rzadko tylko dostaje się w ręce przeciwnika.

III. Strata w oficerach i żołnierzach.

Teraz gdy większa liczba nieodszukanych stawiała się do swoich pułków, okazuje się ogólna strata c. k. armii z bitwy na dniu 24 czerwca w następującej ilości: 4 jenerałów z których 3 przyszło już do zdrowia i są zdolne do służby, 630 oficerów, 19,311 ludzi i 891 koni.

Straty francusko-sardyńskiej armii, do których przyznaje się *Monitor*, wynoszą 8 jenerałów, z których 6 umarło z odniesionych ran, 936 oficerów i 17,305 ludzi.

Dla ocenienia wielkości nieprzyjacielskich korzyści, jeszcze dodajemy, że c. k. na prawem skrzydle walczący 8 korpus armii, odparł sardyńską armię z Pozzolengo aż za San Martino, i gdy odwrót był nakazany dla niekorzyści w innych punktach, utrzymał tę pozycję aż do zmroku, i aż do 10 godziny w nocy nie opuszczał Pozzolengo.

W centrum linii bojowej zdobył nieprzyjaciel wioski: Solferino i Cavriane; tu, równie jak ku naszemu lewemu skrzydłu, prze-

stał nieprzyjaciół nacierać już o godzinie 6. po południu; my zaś trzymaliśmy się w Volcie aż do 10. godziny w nocy.

Przed naszym lewem skrzydłem zdobył nieprzyjaciół wczesniej rano korpusem Niela i dwoma dywizjami jazdy wioskę Medola, która broniła dwa, na forpocztach znajdujące się bataliony z pułku Arcyksięcia Franciszka Karola.

W ciągu całej szesnastogodzinnej walki powiodło się nieprzyjacielowi utrzymać po kilkakrotnem na przemian odpieraniu obadwa w odległości strzału działowego znajdujące się folwarki Rebecco i Canova. Na wioskę Guidozzolo leżącą od tych folwarków o 2000 kroków nie nacierał nieprzyjaciół wcale, a nasze wojska trzymały się tam aż do 10. godziny w nocy.

Odwrót za Mincio skutecznie został pod zastoną wioską Pozzologo, Volta i Guidizolo obsadzonych naszym wojskiem aż do nocy. Siła wojsk, które z obudwu stron brały udział w walce okazuje się taka:

Francuska armia 120.000 ludzi.

Sardyńska „ 60.000 „

Razem 180.000 ludzi.

Austriacka armia wynosiła według urzędowych wykazów 140.000 ludzi.

Okazuje się zatem, że podanie *Monitora*; jakoby c. k. armia wyruszyła do boju w sile 250 do 270.000 ludzi, była liczona na domysł.

Te wierne i prawdziwe data oparte na urzędowych wykazach mogą posłużyć do sprostowania fałszywych wiadomości, i przeszkodzić ażeby przesadne podania nie miały dziejów wojennych.

— O francuskiej fregacie „l'Impétueuse“ pod Zarą, podaje teraz *Osserv. Dalmato* następujące szczegóły:

„Dnia 7. b. m. stanęła francuska fregata „l'Impétueuse“ po 6 godzinie rano, z parlamentarską choragwią przed Zarą; oficer wysłany na pokład francuskiej fregaty otrzymał wezwanie by w ciągu jednej godziny wydano francuski okręt kupiecki „Raoul“, który przed kilka tygodniami zabrał c. k. wojenny parostatek „Prinz Eugen“ w pobliżu Ponte Bianche; inaczej nastąpi demonstracja na miasto. A ponieważ sąd zdobywcy morskich, nie rozstrzygnął jeszcze ważności zabrania tego okrętu, zatem na pomienione wezwanie nie odpowiedziano, iż należy jeszcze oczekiwać wyższego rozstrzygnięcia. Po upływie godziny rozpoczęła fregata nieprzyjacielskie kroki, dając kilkakrotnie ognia na port i miasto; wszystkie prawie kule, z wyjątkiem dwóch albo trzech, które trafiły punkta mniej znaczne, przelatwały górą miasta i żadnej niewyrządziły szkody. Fregata zaś wiele ucierpiała od naszej artylerii a głównie od strzałów z dział „a la Paixhans“ znajdujących na c. k. parostatku „Curtatone“. Po walce 45 minut wstrzymano ogień, gdyż fregata odplynęła na zachód na otwarte morze.“

Anglia.

(Nowiny dworu. — Posiedzenie z d. 13. lipca.)

Londyn, 17. lipca. Książę Walii wyjechał wczoraj do Edynburgu.

— W izbie niższej proponuje mr. Dillwyn drugie odczytanie bilu względem zniesienia kościelnego podatku. Du Cane wnosi poprawkę, by drugie odczytanie odroczyć na sześć miesięcy. Lord Palmerston oświadcza, że dotychczas nie głosował nigdy za takim bilem, uczyni to jednak ta razą. Sadem jego wymaga tego honor kraju i interes religii, ażeby budowle przeznaczone na nabożeństwo utrzymywano w dobrym stanie, a gdyby można było utrzymać nadal przynależne daniny, byłby za tem mocno obstawał. Zważywszy jednak, jak się wyraża w tym względzie opinia publiczna, nie sądzi za rzecz stosowną, by swoim osobistym zdaniem na nią powstawał. Sądzi, że utrzymanie kościołów da się osiągnąć dobrowolnemi składkami, a zniesienie podatków kościelnych zapobiegnie wszelkim sporom. Mr. Disraeli odwzajemnia szanownemu lordowi ironiczne jego komplimenty. Gdy także lord J. Russell oświadczył, że będzie głosować za drugim odczytaniem, uchwalono je 263 głosami przeciw 193.

Francya.

(Dzielo pokoju. — Żołnierze szwajcarscy z Neapolu. — Raport księcia Napoleona.)

Paryż, 17. lipca. Do *Nord* piszą z Paryża, że tymczasowo pozostać ma we Włoszech dla utrzymania pokoju 40.000 Francuzów. „Obadwaj Cesarze“ — piszą do tego samego dziennika — „podpisali w Villafranka przedugodne punkta warunków pokoju; ułożenie jednak i podpisanie tych preliminarzów między Austrią a Francją nastąpić ma w Zuryku. Ten pierwszy akt pokoju zostanie potem przesłany mocarstwu, które podpisały traktaty z 1815 roku, a tem samem będzie Europa w stanie udzielić swojego zdania względem najlepszych środków do zreorganizowania półwyspu, i po przyzwoleniu mocarstw mogłaby nastąpić sankcja włoskiej konfederacji.“

— Od dziś zaciągają żołnierze w Paryżu straż znowu bez tornistrów.

— Pod zastoną neapolitańskiej wojennej fregaty zawinęło dnia 16. b. m. do marsylskiego portu pięć neapolitańskich okrętów z 2000 Szwajcarów uwolnionych z wojennej służby Króla obojga Sycylii. Ci dymisyonowani Szwajcarowie mają być transportowani natychmiast lądową koleją żelazną do swojej ojczyzny.

— O księciu Napoleonie nie wspomniano w ostatnich sześciu tygodniach ani razu urzędowo. Teraz po podpisaniu przedugodnych

punktów pokoju, ogłasza *Monitor* raport księcia Napoleona komendanta 5 korpusu włoskiej armii z dnia 4. lipca z głównej kwatery w Goito do Cesarza, gdzie najpierw opisane są zamiary i skutki komendy a potem szesnastodniowy pochód 5 korpusu armii z Arno aż po nad brzegi rzeki Mincio. Zadanie 5 korpusu, którego naczelne dowództwo poruczono księciu Napoleonowi, było według tego raportu podwójne, polityczne i wojskowe, i zostało szczęśliwie przeprowadzone.

Włochy.

(Ustąpienie Cavoura. — Usposobienie umysłów. — Proklamacja Króla. — Wiadomości bieżące. — Ściąganie wojsk na stałe kwatery. — Powód buntu w pułkach szwajcarskich.)

O usposobieniu mieszkańców Sardynii piszą z Turyuu dziennikowi *Nord*:

„Sama już wiadomość o zawieszeniu broni i widoki pokoju dały tu powód do wielkich niechęci, zwłaszcza że tak sądzono, jako armia francuska mogła z łatwością zdobyć całe górne Włochy dla Sardynii, i że uważano założenie królestwa włoskiego za rzecz niezawodną. Jeśli więc opinia publiczna zaczęła się samą już pogłoską niepokoić, cóżto będzie wtenczas, kiedy się dowie o umowie zawartej w Villafranka. W obec więc tych wypadków i ze względu na noty wydane przez hrabię Cavour'a dnia 14. i 16. czerwea, nie mógł minister ten pozostać dłużej u steru; Król nie wahał się też przyjąć jego dymisji, i polecił hrabi Arrese, jednemu z najwięcej wpływu posiadającym wychodźcy medyolańskiemu — zająć się złożeniem gabinetu ministeryalnego, w którym reprezentowane będą w odpowiednim stosunku tak dawne, jak i nowsze krainy sardyńskie.“

— Według doniesień gazety kolońskiej, miał Garibaldi prosić o uwolnienie z wojskowej służby sardyńskiej.

— Tymczasem zjechał Król Wiktor Emanuel dnia 13. b. m. do Mediolanu i wydał tegoż jeszcze wieczora proklamację, w której przychodzą te trzy punkta głównejsze. Najprzód przypisuje Król powołanie teraźniejsze swemu orężowi i pomocy francuskiej. Potwóre przemawia do mieszkańców Lombardii w ogóle, i dowodzi im, że są niezawisli, gdyż wyswobodzeni z pod Austrii zostają teraz pod panowaniem sardyńskim. W końcu składa niebu podziękowanie za korzyści tej dwumiesięcznej kampanii, kiedy właściwie zawdzięcza nową swą posiadłość tylko waleczności armii irańskiej.

— Dzienniki francuskie donoszą o nowych zaburzeniach we Florencji. Mianowicie zaś wydarzyły się zbiegowiska, przy czem pozdzierano proklamację Cesarza Francuzów.

— Brusselskie dzienniki potwierdzają, że aż do ostatecznego uregulowania sprawy włoskiej pozostanie we Włoszech dla utrzymania porządku 50.000 Francuzów. Zresztą piszą do *Indépendance* z Villafranki dnia 11. lipca: „Wojna zaczynała odchodzić już do wyznaczonych kwater stałych: sardyńskie idą do Brescii i na lewy brzeg jeziora Gardy; Francuzi zajmują stanowiska nad rzeką Mincio. Korpus księcia Napoleona będzie rozlokowany w okolicy Rivoltelli nad jeziorem Garda. Główna kwatera pozostanie jeszcze na jeden albo dwa dni w Valleggio.“

— Korespondent do *Allg. Ztg.* donosi z Neapolu, że rokosz wojsk szwajcarskich wybuchł z powodu źle zrozumianego uczucia narodowości szwajcarskiej. Pokąd tylko trwały kapitulacje z rozmaitemi rządami kantonowemi, potąd każdy pułk miał na chorągwi swej herb neapolitański po jednej, a herb kantonu swego po drugiej stronie. Było to może nadużycie, lecz utrzymywało się aż potąd. Na wniosek rady związkowej uchylono temi dniami herb kantonu z chorągwi, a zład urosło u żołnierzy mniemanie, że przestali być Szwajcarami. Żądali więc przywrócenia tych herbów.

Zdaje się, że zaszło w tej mierze porozumienie między wszystkimi pułkami stojącymi tu załogą, lecz najwięcej niechętnych było w pułku drugim złożonym z Szwajcarów pochodzących z Fryburga i Solury. Wszyscy (około 600) wyruszyli 7go wieczór najprzód do Capodimonte, i przenocowali na polu marsowem. Nazajutrz rano kazał ich Król wezwać, by wrócili pod swe chorągwie neapolitańskie, i albo wiernie jej i nadal służyli, lub złożyli broń i na Genuę wracali do domu. Lecz w uporze swym odrzucili jeden i drugi warunek. (Dalej następuje opisanie wiadomego już wypadku.)

Niemce.

(Rozkaz do armii. — Nota ministra Schleinitza. — Rozpuszczanie wojsk związkowych.)

Berlin, 18. lipca. Jego królewicz. Mość książę Rejent wydał następujący rozkaz do armii:

„W chwili, gdy wybuchła wojna między dwoma sąsiednimi mocarstwami pierwszego rzędu, nakazałem mobilizację armii dla utrzymania przynależnego Prusom stanowiska. Grożące niebezpieczeństwo minęło już; kiedy byliście jeszcze w marszu, zawarły wojujące mocarstwa niespodzianie pokój. Wasz pochód okazał stanowczy nasz zamiar, jakikolwiek byłby los wojny, bronić naruszenia granic naszego państwa i całej Niemcy. Wy złożyliście dowody gotowości, jakiej oczekiwano po Was, jak w ogóle okazaliście ducha, godnego imienia pruskiego, i ponieśliście wiele osobistych ofiar, za co wyrażam Wam zupełne uznanie Moje.“

Książę Prus, Rejent.“

— Dziennik *Hamb. Nachr.* podaje treść dosłowną okólnikowej depechy ministra Schleinitza z 6. b. m. do dyplomatycznych agentów Prus przy niemieckich rządach związkowych, w której rząd pruski usprawiedliwia swój wniosek, przedłożony sejmowi związkowemu 4. b. m.

— *N. H. Ztg.* pisze: W Hamburgu nakazano zaraz po otrzymaniu depeszy donoszącej o zawarciu pokoju między Austrią a Francją, ażeby powołanych urlopników i piechotę rezerwową rozpuścić już na przyszłą niedzielę. W Württembergu rozpuszczono już dnia 12. b. m. na urlop wielu żołnierzy z 1. pułku piechoty. W księstwie Nassau już dnia 13. wydała naczelną komenda wojskowa rozkaz względem rozpuszczenia na urlop czterech klas wojska. W Gota rozpuszczono do domu dnia 14 wszystkich powołanych rezerwistów i urlopników.

Szwecya i Norwegia.

(Manifest wstąpienia na tron Karola XV.)

J. M. król Karol XV. wydał następującą proklamację:

„My Karol XV. z Bożej łaski król szwedzki i norweski, gocki i wendyjski oznajmujemy Wam wszystkim wiernym poddanym Naszym w Szwecyi osiadłym i zamieszkałym, za pomocą Boża Nasza szczególną łaskę, miłościwość i życzliwość. Podobają się Wszechmocnemu powołać do wieczności Naszego najukochańszego Ojca, Oskara I., króla szwedzkiego i norweskiego, gockiego i wendyjskiego, który przez ciąg lat 15tu panował w pokoju i szczęśliwie w połączonych królestwach półwyspu skandynawskiego. Podzielając smutek nasz głęboki opłakiwać będziecie stratę monarchii, który przyjęty świadomością swego wielkiego, od Boga poruczonego sobie powołania, pokładał zupełną swą otuchę i chlubę najwyższą w sumiennem dopełnieniu poruczonej mu odpowiedzialności. A do czego znał pierwszy przed wszystkimi w duchu prawdziwej oświaty, w zamiłowaniu sprawiedliwości i ludzkości dla podźwignienia oświaty powszechnej, dla rozwoju ustaw i społecznych związków, zgodnie z uszlachetnionem pojęciem obywatelstwa i słuszności po prawie, dla postępu ludu swego w każdym wydziale zarobkowości i dobrego bytu krajowego, to wszystko uznała już ludność wdzięczna w chwili zgonu jego, i o tem złoża nieodparte świadectwo roczniki dziejowe, oddając wiekopomnej pamięci mądrość szczęśliwych rządów Oskara I., króla sprawiedliwego i miłościwego. — Berto, którego s. p. król utrudzony sumiennem dopełnieniem ciężkich obowiązków swoich niezdolał udźwignąć do końca, objeliśmy jako dziedzictwo pełne chluby i chwały, rozpoczynając rządy Nasze w państwie zjednoczonem po złożeniu słowa królewskiego i stosownie do istniejących praw zasadniczych i statutów państwa. Błagając w pokorze i z dobrą otuchą Opatrzność najwyższą o błogosławieństwo dla Nas, pokładamy oprócz tego ufność Naszą w Waszej miłości i zaufaniu. Te chcemy mieć podporą tronu Naszego; w szczęściu Waszem i w sławie Waszej upatrujemy zadanie i nagrodę wszelkich usiłowań Naszych. Oznajmujemy Wam wszystkim w obec i każdemu z osobna miłościwość Naszą królewską, i polecamy Was opiece Pana wszechmocnego.

Sztokholm, dnia 8. lipca 1859.

Karol
Almquist.“

Rosya.

(Zmiany w poselstwach.)

Petersburg, 10. lipca. Dotychczasowy poseł nadzwyczajny Rosyi w Konstantynopolu, p. Buteniew, został odwołany. Zasiadać teraz będzie w radzie państwa, lecz pozostanie i nadal członkiem ministerstwa spraw zewnętrznych. Słychać także, że książę Mikołaj Orłow obejmie poselstwo rosyjskie w Brukseli w miejscu zmarłego p. Rychtera. Jest on synem dawniejszego pełnomocnika rosyjskiego na kongresie paryskim.

— Podezas uroczystości na cześć s. p. Cesarza Mikołaja defilowało w ogóle 58 batalionów, 51¹/₂ szwadronów i 18 baterii. J. M. Cesarz Alexander prowadził pierwszą kolumnę, i stanął z nią obok rozbitego namiotu. Była to uroczystość prawdziwie ludowa.

Turcya.

(Oświadczenie w. Porty względem wyboru Couzy.)

W oświadczeniu wysokiej Porty względem zażądanej inwestytury pułkownika Couzy wyrażone są najpierw powody, dla których Turcya trzymać się musi ściśle konwencji z dnia 19. sierpnia. Te powody są: 1. Utrzymanie nietykalności swoich praw. 2. Przywrócenie legalnego porządku dla utrzymania przywilejów w księstwach Naddunajskich. Potem wspomina o bezprawiu przy wyborach w księstwach Naddunajskich, a o wyborze pułkownika Couzy mówi, że „tym wyborem obaloną została konwencja z dnia 19go sierpnia we wszystkich swoich zasadach.“ Wybory odbywały się szczególnie na Wołoszczyźnie, pod groźbą silnego stronnictwa. Pomimo to udzielać chce wysoka Porta swojego przyzwolenia na wyjątkowe potwierdzenie pułkownika Couzy, czego żądają mocarstwa, co podpisały powyż nadmienioną konwencję; jednak tylko pod temi warunkami, których dotrzymaniem zapewnionaby była na przyszłość nietykalność konwencji. Te warunki opiewają:

1. Zwążywszy, że wybór pułkownika Couzy jest naruszeniem głównych zasad konwencji, oraz zważywszy stosunki, które wysoka Porta zmuszają, działać wbrew stipulacyom konwencji, wymawia się wyraźnie, że to zbroczenie dzieje się tylko na zalecenie głównych mocarstw i że co do reszty konwencji nie można nie zarzucać; ażeby także i temu wyjątkowemu działaniu nadać ile możności pozór legalny, mianowany zostanie pułkownik Couza przez dwa osobne fermany Sultana hospodarem Muftan i Wołoszczyzny.

Nowy hospodar dla obudwu księstw otrzyma inwestyturę jak dawniej w duchu konwencji i jak jego poprzednicy udać się ma zaraz po otrzymaniu patentu inwestytury do Konstantynopola. Wysocki senatorowie konwencji oświadczają, że na mocy tej konwencji nigdy na przyszłość obranym nie będzie ani potwierdzonym hospodar w jednej osobie dla księstw zjednoczonych.

2. Ponieważ ten prowizoryczny wyjątek jak wyżej powiedziano, nie może naruszać konwencji, a zasady wyrzeczone konwencyą mają być utrzymane w całej swojej nietykalności, zatem hospodar mianowany na teraz dla obudwu księstw mieć będzie kaimakama w Bukareszcie, jeżeli rezyduje w Jasach, i na odwrót w Jasach, jeżeli rezyduje w Bukareszcie. (Mianowanie kaimakamów poruczone jest na mocy konwencji hospodarowi.)

3. Jeżeliby zaś hospodarat dymisya albo innym sposobem w jednym albo obudwu księstwach został opróżniony, wówczas zostaną obrani i potwierdzeni dwaj krajowi hospodarowie według postanowień konwencji.

4. Jeżeliby w księstwach konwencja została naruszona, wówczas upomni wysoka Porta książecą administracyę do zachowania legalnego porządku, i o tem upomnieniu równie jak o naruszeniu samem, zawiadomi znajdujących się w Konstantynopolu reprezentantów gwarantujących mocarstw. A jeżeli to upomnienie nie zostanie uwzględnione, wysła cesarski rząd komisarza, któremu towarzyszyć mają delegowani z ramienia sześciu posłów znajdujących się w Konstantynopolu.

Jeżeli zaś prowincye pozostawać będą jeszcze i w tenczes przy swoim oporze, przywróci wysoka Porta zakłócony porządek siłą zbrojną, i ten rodzaj wojskowej interwencji ureguluje za porozumieniem się z posłami w Konstantynopolu a po załatwieniu powodów wkroczenia ustąpią natychmiast cesarskie wojska.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Londyn, 19. lipca. Wczorajsze posiedzenie *izby wyższej*. Lord Malmesbury ganił depeszę lorda Russell do gabinetu pruskiego, ponieważ odradzała udział w wojnie, a przeto niezgadzała się z systemem neutralności. Lord Granville dowodził, że dawniejszy gabinet wysyłał depesze w tym samym duchu do Niemiec. — W *izbie niższej* oświadczył lord Russell na interpelacyę, że traktat względem cel na Elbie odnowiony będzie na 6 miesięcy. Mr. Gladstone przedłożył budżet; ogół wydatków podany w nim na 69.207 000 a niedobór w dochodach na 5 milion. f. szt. Dla pokrycia tego niedoboru proponował Gladstone przyspieszenie wypłaty podatku od siodła i stopniowe podwyższenie podatku dochodowego, co by przyniosło nadwyżkę w kwocie 253.060 f. szt. Izba przyjęła pomyślnie tę propozycję i naznaczono dyskusję na czwartek.

Berlin, 19. lipca. *Preuss. Ztg.* zawiera artykuł wstępny, który broni polityki pruskiej w ostatnich miesiącach i stara się dowieść, że zapobiegła wojnie powszechnej. Głównie przedstawia ten artykuł, że zbywało na prawdziwej, istotnej podstawie wspólnej wojny. Prusy mogą wystąpić w obronie widoków niemieckich i pruskich, ale nie dla utrzymania i przywrócenia stanu Włoch, który Austria sama zawarciem pokoju uznała niepodobnym do utrzymania, ani też dla utwierdzenia pojedynczych postanowień traktatu z roku 1815. Dalej utrzymuje artykuł, że pruskie propozycje pośrednictwa były nierównie pomyślniejsze, niż ułożone teraz preliminaria. W końcu powiedziano, że Prusy niemają powodu narzekać na niespodziewany obrót rzeczy. Zawieszając swoje środki wojskowe oczekują Prusy spokojnie dalszych wypadków.

Bukareszt, 12. lipca. Książę Couza jest od kilku dni chory i przebywa w wielkiem odosobnieniu w swojej wili. To ośmiła pewne stronnictwo żądać nowego wyboru na mocy postanowienia ostatniej ustawy ograniczonej. Co do obozu w Plojeszti obiegają rozmaite przesadne pogłoski; dzienniki zagraniczne wspominały nawet o 150.000 ludzi; po prawdzie znajduje się tam najwięcej 4 do 5000 ludzi, których ubytek daje się mocno czuć gdzieindziej, tak że n. p. w Jasach muszą mieszczanie zaciągać straż. Stosunki handlowe są ciągle niepomyślne, osobliwie w Gałaczu i Ibrajlowie.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. lipca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 30" Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według tego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326 48	+ 17 8°	82.3	zachodni	sl.
2. god. po poł.	326 49	+ 22 3°	65.9	"	"
10 god. wiecz.	326 65	+ 18.6°	75 3	"	"

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 21. lipca.

Hotel rosyjski: PP. Ks. Sanguszko Władysław, z Rosji. — Hr. Wodzicki Kaz., z Olejowa. — Szezerbatów Grzegorz, ces. ros. major, z Rosji.
Hotel europejski: Młochi Franc, de Paula, z Żutina. — Czajkowski Mik., z Dusanowa. — Zagórski Michał, z Dżurawa. — Orłowski Ant., z Wołynia.
Hotel angielski: Malinowski Lub., z Ostrowczyka polnego.

Do pomieszkania prywatnego: Hr. Chołomiewski Jan, ces. ros. radca tytułowy, z Rosyi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 21. lipca.

PP. Dr. Landau S., adwokat, do Rzeszowa. — Lewandowski Paweł, do Horozanki. — Torosiewicz Emil, do Karlsbadu. — Żehrowski Kornel, do Turylny. — Cielecki Alfred, do Krakowa. — Łodyński Stanisław, do Milatyna. — Tehorzewski Daniel, ces. ros. podporucznik, do Gassteinu. — Rubczyński Maur., do Bilitówki. — Rubczyński Włod., do Stroińca. — Wileczyński Jan, do Gassteinu.

Kurs lwowski.

Dnia 21. lipca.

		gotówka		towarem	
		zl.	c.	zl.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	30	5	40
Dukat cesarski	"	5	35	5	43
Półimperyal zł. rosyjski	"	9	5	9	40
Rubel srebrny rosyjski	"	1	79	1	87
Talar pruski	"	1	70	1	78
Polski kurant i pięciotówka	"	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	80	17	81	66
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne		74	92	76	—
5% Pożyczka narodowa		77	25	78	63

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 21. lipca.

				zl.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wal. austr.	80	—	80	50
" przedał " " 100 po		—	—	—	—
" dawał " " 100		—	—	—	—
" żądał " " 100		—	—	—	23 1/2
Wartość kuponu od 100 złr.				—	—

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 21. lipca

1. Dług publiczny. A. Państwa. W walucie austriackiej po 5% za 100 zł. —. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 78 80. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —. Z konwersji kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 74.30; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 19. lipca.

Dług publiczny.

A. Państwa.

	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	71.50	71 75
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	78.90	79 —
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 "	—	—
Metaliki po 5% za 100 zł.	75 —	75 25
ditto. " 4 1/2% za 100 zł.	67.50	—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	290. —	300. —
" 1839 " 100 " 119. —	120. —	—
" 1854 " 100 " 108.50	109. —	—
Renty Como po 42 lir. austr.	14.50	15. —

B. Krajów koronnych

Obligacje indenn. po 5% za 100 zł.	Nizszej Austrii	91.—	92.—
	Węgier	73.50	75.—
	Banatu Temeskiego, Kroczy i Slawonii	72.—	73.—
	Galicyi	73 —	74.—
	Bukowiny	72.—	73.—
	Siedmiogrodu	72.—	73.—
	innych krajów koronnych	75.—	85.—
	Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akeye.

Banku narodowego sztuka	896. —	898. —
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr.	215. —	215.50

	pien.	towar.
Nizszo-austr. towarzystwa eskomf. po 500 zł. mon. konw.	567. —	569. —
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1845 —	1850 —
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	261.50	262 —
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	133. —	134 —
Polud.-póln.-niemieckiej kolei komunik. po 200 zł. m. k.	127 50	128. —
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105. —	—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	116. —	118 —
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—	—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	438. —	440. —
Lloyda austr. w Tryeście po 500 " "	290. —	295. —

Listy zastawne.

Banku narodowego	6letnie po 5% za 100 zł.	95. —	96. —
w mon. kon.	10 " " 5% " 100 "	92. —	93. —
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	86. —	87. —
Banku narodowego	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99 50	100. —
w wal. austr.	przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł.	82. —	82 50

Losy.

Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztuke	93.50	94 —
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	102. —	103. —
Esterhazego 40 zł. m. k.	77. —	78. —
Salma 40 " "	37 50	38 —
Palfiego 40 " "	37. —	38. —
Clarego 40 " "	35.50	36 50
St. Genua 40 " "	38 —	39. —
Windischgrätz 20 " "	24.50	25. —
Waldsteina 20 " "	24. —	24 50
Keglevicha 10 " "	13.50	14. —

Na 3 miesiące.

Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	100. —	100.25
Frankfurt n. M. za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty	100.25	100.50
Hamburg za 100 marko banko 2 3/4%	88. —	88.50
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	116 75	117 —
Paryż, za 100 franków 3%	46.20	46 30

Kurs złoty.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze 5 zł.	45 cen.	5 zł. 47 cen.
Korona	15 " 80 "	15 " 82 "
Napoleonor	9 " 35 "	9 " 37 "
Rosyjski imperyal	9 " 40 "	9 " 42 "

KRONIKA.

(Szczegóły z bitwy pod Solferino.) Z Liguryi piszą z 9. lipca do „Allg. Ztg.“: Dzienniki tutejsze umieszczają dalsze szczegóły z bitwy pod Solferino, wyjaśniające z wielu miar dawniejsze sprawozdania urzędowe. Okazuje się ze wszystkiego, że bitwa ta była jedną z najkrwawszych i najporczywszych w czasach nowszych, i porównana być może niemal z największymi bitwami z czasów pierwszego cesarstwa francuskiego. Głównie powiedzieć to można o bitwie pod Solferino. Wojska z dywizji Bazaine i L'Admirault nacierały czterokrotnie na strome i w niektórych miejscach prawie niedostępne wzgórza pod Solferino, i tyleż razy odparli ich Austriacy, którzy z domów, z zamku dawnego, z winnic i z poza pól utrzymywali straszny ogień działowy i z broni ręcznej. Poległo przy tem bardzo wielu Francuzów nacierających, całe ich szeregi staczały się ze wzgórz i tworzyły u podnóża wielkie stosy zwłok krwawych. Pozostali nie mogli się utrzymać na nogach ze znoju i wolali o wodę, by się pokrzepić przy strasznej spiece 35 stopni R.: „De l'eau! de l'eau! et nous emporterons la position! wolano zewsząd. „Mes enfants, il n'y a pas de l'eau ici“, odrzekł im na to mareszałek Baraguay d'Hilliers, „nous le trouverons la haut“, wskazując przy tem na wieżę pod Solferino. W tej przykryj dla Francuzów chwili pojawiła się straż przednia dywizji Foreya i Camon, tudzież woltżerów gwardyi, których Napoleon wysłał w pomoc generałom Bazaine i L'Admirault. Wojska na śmierć zmęczone uszykowały się na nowo, zaczęły żuć trawę i liście z drzew dla zaspokojenia piekącego pragnienia, i uderzyły po raz piąty na wzgórze. Tą razą niepodobna było odeprzeć ich ataku. Zuwały wtykali karabiny swe bagnietem

w strome urwiska, i jakby po drabinie wdzierali się z nożem w reku na wzgórze z największą wytrwałością. Na próżno miotali Austriacy nawalem kartaczów i odpierali ich nawet i bagnietem; Francuzi uzupełniali się ustawicznie i dostali się nareszcie na wzgórze, gdzie się rozpoczęła walka podobna raczej do rzezi. Jeden francuski oficer od woltżerów, którego przywieziono rannego do Medyolanu, opowiada między innemi, że go zdejmowała prawdziwa zgroza na widok krwawej zacieklności żołnierzy. „Był to widok okropny“, opisuje dalej, „kiedy dzikie te kurzawy i prochem okopcone szeregi, jakby szatani z piekieł wypuszczeni, wdzierali się w ślepej zacieklności na wzgórze, gdy tymczasem rozlegał się odgłos bębnow do szturmowania wołających, tręb wrzaskliwych, wrzawy walczących i jęków konających. Obuwie moje całe krwią przesiąkło, co chwila brodziliśmy we krwi płynącej strumieniem, lub wdzieraliśmy się po stosie poległych. Muszę nazwać to cudem niemal, że w bitwie tej ocalałem, i tylko lekkie zranienie odniosłem. Odbylem wprawdzie dwie kampanie w Afryce i całą w Krymie, lecz tak strasznej rzezi jak pod Solferino potąd jeszcze nie widziałem“. Równie i Sardynczycy stoczyli bój krwawy. Pod San-Martino i Pozzolengo waleczono z obu stron uparcie, i gdyby nie wczesne nadejście dywizji Mollarda, kto wie, jakby skończyła się walka i z jaką stratą dla wojska sardyńskiego. Część San-Martino zgorzała, a pod gruzami domów poległa znaczna liczba żołnierzy. Słowem: była to bitwa największa i najkrwawsza w całej kampanii teraźniejszej.